

територіальних громад, збільшення обсягів їх доходів та збалансованості пропонується: створення бюджетної системи та міжбюджетних відносин, що відповідатимуть вимогам державної влади та потребам розвитку місцевих бюджетів; розширення та зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування за рахунок удосконалення податкового законодавства; запровадження системи фінансового вирівнювання, що ґрунтується на прозорій та цільовій основі; удосконалення методики обчислення міжбюджетних трансфертів, обґрунтувавши нормативи бюджетної забезпеченості.

Література:

1. Поляк Г.Б. Бюджетная система России: Науч. пособие. – М.: ЮНИТИ ДАНА, 2001. – 540 с.
2. Старостенко Н.В. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості бюджету міста / Н. Старостенко // Економіка України. – 2005. – №9. – С. 38-47.
3. Сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. / Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

Лебеда М.О.,

Аспірант, кафедра фінансів
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник – декан фінансово-економічного факультету, к.е.н., проф. Хлівний В.К.

ФІСКАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ

В основі оцінки фіскальної ефективності оподаткування ФОП – сума податкових надходжень від податку з доходів ФОП. Проте змістовна оцінка абсолютного рівня таких надходжень та їх динаміки неможлива без урахування загальної економічної кон'юнктури та характеристик економічної діяльності платників податків [1,2,3]. Так, стабільність суми надходжень від податку з доходів ФОП, зафіксована на тлі несприятливої макроекономічної кон'юнктури та згортання масштабів економічної діяльності цієї категорії платників податку може свідчити про вищу ефективність виконання фіскальної функції оподаткування, ніж зростання надходжень в умовах економічного підйому й розширення масштабів економічної діяльності ФОП. Отже загальні обсяги податкових надходжень від цієї категорії платників можуть бути представлені як функція двох характеристик: економічного потенціалу, що мають фізичні особи підприємці для сплати податків і міри використання такого потенціалу, що визначається вже характеристиками процесу взаємодії цієї категорії платників із податковими органами держави, зокрема, рисами діяльності ФС України.

В свою чергу, економічний потенціал ФОП як платників податку на доходи залежить більшою мірою – від їхньої загальної чисельності (табл. 1). На другому рівні в ієрархії характеристик економічного потенціалу ФОП щодо сплати податків пропорції розподілу їх загальної чисельності між режимами сплати податку (загальна система оподаткування і єдиний податок). На третьому рівні, економічний потенціал ФОП щодо сплати податку на доходи характеризують пропорції розподілу платників єдиного податку за групами (за сучасною редакцією ПК 1 – 4 групи [4]).

Нарешті, щодо платників єдиного податку III групи виникає й четвертий рівень характеристик економічного потенціалу ФОП щодо сплати податку з доходів – співвідношення розмірів їх валових доходів і витрат (лише щодо цієї групи платників сума податкових зобов'язань залежить від характеристик господарської діяльності).

Наведена система характеристик, на нашу думку, може стати корисним інструментом як для оцінки внеску параметрів діяльності фіскальних органів держави в отриманні показники обсягів податкових надходжень, так і для планування заходів впливу держави на фіскальну ефективність оподаткування ФОП. Так, наведені в останньому рядку таблиці фактори, які детермінують характеристики економічного

потенціалу ФОП щодо сплати податків, виступають водночас і важелями впливу держави на такий потенціал. Визначеність тих змін нормативно-правового та організаційного забезпечення системи оподаткування доходів ФОП, що сприяють розширенню економічного потенціалу ФОП щодо сплати податків дозволяє державі цілеспрямовано сприяти розширенню бази оподаткування і підвищенню фіскальної ефективності системи оподаткування доходів ФОП.

Таблиця 1

СИСТЕМА ХАРАКТЕРИСТИК І ЧИННИКІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФОП ЩОДО СПЛАТИ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ

Характеристика	Зв'язок з економічним потенціалом ФОП щодо сплати податків	Чинники, що впливають на характеристику
Загальна чисельність зареєстрованих ФОП, діяльність яких не припинена	Найбільш безпосередній: більша чисельність платників, за інших рівних умов розширює потенціал ФОП щодо сплати податку з доходів	Макроекономічна кон'юнктура та вибір економічно активних громадян між офіційною реєстрацією і діяльністю в тіньовому секторі
Пропорції розподілу ФОП за режимами оподаткування (єдиний податок чи загальна система)	Чим більша частка припадає на ФОП, які обирають єдиний податок, тим більшим визначальним стає вплив чисельності ФОП на їх потенціал щодо сплати податків; чим більша частка обирає загальну систему оподаткування, тим більше значення набувають масштаби їх господарської діяльності	Витрати і вигоди, зумовлені вибором певного режиму оподаткування для зареєстрованих ФОП
Пропорції розподілу ФОП платників єдиного податку між групами	Середні розміри податкових надходжень з платника II групи більші, порівняно з I, а III – порівняно з II. Отже, перерозподіл загальної чисельності платників з I групи до II, а з I до III сприяє зростанню потенціалу ФОП щодо сплати податку з доходу	Розподіл загальної кількості зареєстрованих ФОП за масштабами діяльності та галузевою належністю
Масштаби економічної діяльності ФОП III групи	Зростання надлишку валових доходів ФОП III групи над їхніми валовими витратами розширює економічний потенціал ФОП, щодо сплати податків з доходів	Макроекономічна кон'юнктура

Література:

1. Захарова Н.І., Тараненко В.Є., Хіміч К.І. Критерії оцінювання фіскальної ефективності місцевого оподаткування / Вісник ДДФА. Економічні науки. - №2. – 2012. – с. 162-170.
2. Слатвінська М. О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи: монографія – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 252 с.
3. Ольвінська Ю. О. Основні напрями підвищення ефективності функціонування суб'єктів підприємницької діяльності / Формування ринкових відносин в Україні. – 2013.- №12. – С. 167-171.
4. Податковий Кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17.

Лесик В.М.,

«Фінанси», 4 курс

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри фінансів Пислиця А.В.

ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Податок на прибуток підприємств є одним з чотирьох основних бюджетоутворюючих податків поряд з податком на додану вартість, податком на доходи фізичних осіб та акцизним податком. За допомогою цього податку держава може здійснювати стимулюючий вплив на розвиток окремих галузей або регіонів, на